

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/-/67459>

„Misija Sibiras“: išėivija JAV vis labiau domisi tremtimi

2011-08-19

Rubrikose: Visuomenė » Istorija ir atmintis Visuomenė » Lietuviai užsienyje

„Nors Misija Sibiras ekspedicijos tėra akmenukas, mestas į Sibiro platybes, jo sukeltos bangos pasiekia ir kitą Atlanto krantą“, - sako Paulius Mieželis, Ateitininkų federacijos narys, neseniai grįžęs iš JAV, kur susitikimuose su išėivijos lietuviais pristatė pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymo projektą „Misija Sibiras“.

Pirmoji stotelė - Balžeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje, kuris šiais metais paruošė specialią tremtims ir didžiosioms netektims atminti skirtą programą. Čia susirinkę apie 30 Amerikos lietuvių, dauguma vyresnio amžiaus, klausėsi įspūdžių iš 2010 m. projekto ekspedicijos ir žiūrėjo dokumentinį filmą. P. Mieželis sako, kad su visais susirinkusiais galėjo be vargo susikalbėti lietuviškai. „Žmonės žavėjosi projektu, žavėjosi tuo, kas vyksta. Klausinėjo apie šiuolaikinę Rusiją, šiuolaikinį Sibirą ir šiuolaikinį Lietuvos jaunimą“, - pasakoja vaikinai.

Buvusi Kanados jaunimo sąjungos pirmininkė, šiuo metu – Balžeko lietuvių kultūros muziejaus tarybos narė Sigita Balžekas, kalba: „Pamačiusi projekto „Misija Sibiras“ filmus, įsiklausiusi jo dalyvio Pauliaus Mieželio paskaitos, labai susižavėjau visų projekto dalyvių entuziazmu ir tautišku sąmoningumu! Sukėlė nepaprastą viltį, kad tokio šaunaus, idealistiško jaunimo rankose Lietuviai tautos ateitis – šviesi.“

Projekto pavyzdys įprasmina ir padeda įgyvendinti mūsų tikslus čia, muziejuje: beruošiant „Nepalaužtos dvasios“ serijos renginius apie trėmimus į Sibirą, siekiant platinti žinias tarp amerikiečių apie Stalino skriaudą ir terorą. Patikėkite, daug kas užsienyje nežino, ką Sovietų pavergtos tautos patyrė, o čia yra neatleistinas nusikaltimas prieš tuos, kurie buvo ištrėmti – kad jie yra pamiršti“.

Po kelių dienų „Misija Sibiras“ buvo pristatyta moksleiviams Šiaurės Amerikos ateitininkų stovyklavietėje „Dainava“, prieš 55 metus įkurtoje Mičigano valstijoje. „Čia kasmet susirenka ateitininkai, jau gimę Amerikoje, daugelio jų tėvai taip pat

jau gimę ir užaugę Amerikoje, nemažai jų savo antrąją pusę atrado būtent „Dainavoje“. Karta iš kartos jie stengiasi saugoti lietuvybę, puoselėti savo identitetą ir lietuvių kalbą", - stovyklos dalyvius trumpai pristato Paulius.

Organizatoriai norėjo, kad istoriją apie tremtį moksleiviai net tik išgirstų, bet, nors ir mažą dalele, patys patirtų. Tad vakaro programą pradėjo eksperimentu - mergaites atskyrė nuo berniukų ir visus moksleivius uždarė dveiose ankštose patalpose, primenančiose traukinio vagoną. Moksleiviai nežinojo ir nesuprato kas ir kodėl vyksta - lygiai taip, kaip anuomet tremtin vežami jų bendraamžiai. Per improvizuotą radiją jie klausėsi teksto apie ilgos kelionės gyvuliniais vagonais kančias, kuris buvo skaitomas iš neseniai išleisto Rūtos Šepetys romano apie tremtį „Tarp pilkų debesų". Jaudinančias knygos ištraukas lydėjo riedančio traukinio garsai.

Vėliau P. Mieželis papasakojo 2010 m. projekto ekspedicijos, kurioje pats dalyvavo, įspūdžius, rodė nuotraukų ir pakvietė visus žiūrėti dokumentinio filmo. „Šiek tiek nerimavau, kad įpratusiems prie Holivudo „standartų" amerikiečiams mūsų filmas atrodytų kiek keistas ir lėtas, bet - priešingai – žiūrovai garsiai reiškė emocijas stebėdami filmą, kuris daugeliui labai patiko ir iššaukė karštų diskusijų", - sako jaunuolis.

Susiskirstę į grupes moksleiviai iš JAV dalinosi šviežiais įspūdžiais apie filmą ir diskutavo apie tremtį. Paulius dalyvavo vienos iš grupelių diskusijoje ir pasakoja, kad moksleiviai noriai lygino tremtį ir išėiviją. „Moksleiviai lygino save su tremtiniais: ir ten, ir išėivijoje yra sunku išlaikyti lietuvybę, savas tradicijas. Tačiau tremtinių patirtis rodo, kad išsaugoti kultūrą ir kilnumą galima net ir tada, kai alkis ir baimė, atrodo, turėtų užgožti visas kitas mintis: šis pavyzdys tapo įkvėpimu ne vienam jaunuoliui", - teigia P. Mieželis.

Abiturientė iš Vašingtono valstijos Audra Nakaitė sakė: „Tautos vakaras, kai buvo pristatyta „Misija Sibiras'10“, buvo įspūdingas, nes pagaliau supratau, koks žiaurus buvo lietuvių ištrėmimas ir kokia brangi yra lietuvybė, ypač lietuvių kalba. Buvau įkvėpta matant, ką „Misija Sibiras" dalyviai atliko, ir pirmą kartą gyvenime rimtai svarstau, kaip naudot savo Dievo duotus talentus padėt tėvynei”.

Galiausiai, sutemose, skambant Jievos dainai „Raudoni vakarai", visi stovyklautojai lipo ant brangiausias Lietuvos vietas išėiviams primenančioje stovyklavietėje įrengto kryžių kalnelio, kur kiekvienas užnešė ir įsmeigė po mažą savo kryželį, kaip simbolinį atminimą visų, kentėjusių už Lietuvą, ir vilties ženklą, kad pavyks iš skaudžių istorijos tarpsnių pasimokyti ir sėkmingai įveikti savos kartos iššūkius. Kunigas kalbėjo apie tremtinės ateitininkės A. Dirsytės ištvermę ir žmonių gyvybę bei žmoniškumą gyvuliškoms sąlygomis palaikiusį tikėjimą ir maldas. „Grojo smuikas, buvo naktis, tylą, priešais – kryžių siluetai ir visi jautėsi vienybėje su tais, kurių dėka turime Lietuvą ir lietuvybę", - jaudinančias akimirkas prisimena Paulius.

Pasibaigus stovyklai 19 m. abiturientas Vytautas Prunskis tvirtino: „Per šį pristatymą labai aiškiai matėsi, kad Lietuvos istorijos įvykiai nebus pamiršti. Atsispindėjo lietuvių jaunimo meilė vienas kitam, tautai, ir jų pagarba tiems, kurie sunkiai išgyveno, kovojant Lietuvai, viešai ir slaptai. Supratau, kad visi, kurie keliavo su „Misija Sibiras", turėjo savo asmeninį

tikslą ir dirbo kartu su kitais - tautos vardan. Retai girdime tokias pozityvias žinias, ypač dabartiniame pasaulyje su karais, korupcija, ir ekonominėmis krizėmis. „Misija Sibiras” rodo visiems, kad lietuvių viltis yra nemirtinga.”

Pasak P. Mieželio, iš tremties istorijos Amerikos lietuviai pasimokė, kad į ateitį reikia žvelgti su viltimi – juk „nepaisant sunkumų, viską galima išverti”.

[Bernardinai.lt](http://www.bernardinai.lt)